

Onderwerp Toelichting op beantwoording motie 'De groene revolutie' van Groningen

Steller Petra Hof

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon 06 11012219
Datum 28-1-2020

Bijlage(n) -

Kenmerk

Geachte heer, mevrouw,

Tijdens de vergadering van 31 januari 2018 heeft uw raad de motie 'De groene revolutie' aangenomen. Om de woonlasten voor huurders betaalbaar te houden heeft u ons verzocht in beeld te brengen wat de voor- en nadelen, kosten en opbrengsten van de mogelijkheid om als gemeente zelf zonnepanelen op daken van huurwoningen in corporatief bezit te plaatsen en de mogelijkheden te onderzoeken om het bezit van de zonnepanelen, nadat zij zichzelf hebben terugverdiend, over te dragen aan de woningcorporaties.

De afhandeling van deze motie heeft lang op zich laten wachten. Hiervoor dienen wij onze verontschuldiging aan. Tijdens de commissievergadering werd aangegeven dat de tekst in het raadsvoorstel van het meerjarenprogramma Groningen geeft energie voor de raad onvoldoende inzicht gaf in de afhandeling van de motie.

Wij hebben in de afgelopen jaren samen met de corporaties de mogelijkheden die deze motie biedt onderzocht. De reactie van de corporaties wordt in de beantwoording van de vragen meegenomen. De reactie is echter niet eenduidig aangezien de corporaties een verschillend beleid hebben op dit vlak.

In deze brief worden de resultaten van de onderzoeken beschreven:

1. Voor- en nadelen, kosten en opbrengsten van zonnepanelen door gemeente op corporatief bezit.
2. Na terugverdienen de zonnepanelen overdragen aan de corporaties.

Ambitie

Het opwekken van duurzame energie met zonnepanelen heeft de laatste jaren een grote vlucht genomen. Het goede nieuws is dat de gemeente Groningen landelijk gezien zelfs een van de koplopers is als het gaat om het aantal panelen per inwoner. Die ontwikkeling gaat harder dan een paar jaar geleden werd gedacht. Er zijn meer zonnepanelen op daken en meer en grotere zonneparken aangelegd dan op basis van eerder beleid werd verondersteld.

Het aantal zonnepanelen in Groningen groeit nog altijd: van 3.500 panelen in 2011 naar circa 290.000 stuks in 2019 (69 MW). De prognose was dat we in 2019 136.000 zonnepanelen (39 MW) in de gemeente zouden hebben, maar dat punt werd halverwege 2017 al gehaald. Op daken van corporaties zijn in 2016 en 2017 bij Nijestee alleen al ruim 1000 panelen geplaatst. Inmiddels hebben de meeste corporaties zonnepanelen standaard in het groot onderhoud opgenomen. In de Routekaart hebben we de ambitie gesteld om in 2023 ruim 750.000 zonnepanelen (230 MW) op daken of in zonneparken binnen onze gemeentegrenzen te hebben. We liggen vooralsnog ruim een jaar vóór op schema.

Voor- en nadelen, kosten en opbrengsten van zonnepanelen door gemeente op corporatief bezit.

Voordelen:

- De corporaties hebben aangegeven de motie een mooi en stimulerend gebaar te vinden.
- Een groot deel van de energievraag kan duurzaam worden opgewekt. De corporaties beschikken over een groot deel van alle daken in Groningen. In de zonnewijzer is aangegeven dat we de maximale potentie van het dakoppervlak benutten. Bij de maximale potentie gaan we uit van alle daken met voldoende zoninstraling compleet bedekt worden met zonnepanelen. Voor de woningcorporatie bedraagt de potentie 100 MW en dit is 13% van het totaal dakoppervlak.
- Het voordeel van corporaties om niet meer of minder te investeren in duurzame opwek zodat meer geld beschikbaar is voor andere duurzaamheidsinvesteringen.
- Door toenemende elektrificatie van de woningen (inductieplaten, warmtepompen, elektrische auto's) stijgt de noodzaak naar meer lokaal duurzaam opgewekte stroom. Zelf duurzame stroom produceren is de slimste én goedkoopste manier om de stroomvoorziening te verduurzamen.

Nadelen:

- Het verlagen van de woonlasten van de huurder staat voorop. Daarbij loont het om eerst te focussen op het isoleren van woningen. In de volgorde van de stellen corporaties daarom het isoleren van de woningen voorop.
- Vanuit de woonlastenbenadering moet het voordeel voor de huurder altijd overeind blijven. Willen we direct voordeel leggen bij de bewoner of is het beter de terugverdientijd voor de gemeente zo kort mogelijk te maken waarna de corporatie eigenaar wordt en de bewoner dan het voordeel krijgt? Bij het aanvragen van zonnepanelen via Grunneger Power (bij Nijestee) gaan bewoners er direct op voorruit.
- Er is onduidelijkheid over de consequenties van de belastingdienst waarbij de verhuur van zonnepanelen btw belast wordt voor corporaties.

- Bij de NOM-aanpak worden complexen in één keer volledig aangepakt en voorzien van een thermische schil met een volledig zonnedak om in de eigen energiebehoefte te voorzien. Wanneer hier al voortijdig zonnepanelen zijn geplaatst, zullen deze geïnstalleerde installaties in vele gevallen verwijderd moeten worden en zijn dus desinvesteringen.
- Door de gesuggereerde aanpak uit de motie moet het salderen van de stroom gemonitord en verrekend worden. Dit vergt extra administratieve handelingen en eventueel het plaatsen van dubbele meters in woningen.
- Administratieve lasten. De procesmatige uitrol vraagt ook de nodige aandacht, niet alleen het proces van aanbieden en installeren, maar ook een goede registratie bij de corporaties, mogelijke akkoordverklaringen, etc.

Wat betreft de kosten en opbrengsten is het lastig in kaart te brengen wat deze zijn. Naast de aanschaf- en installatie hebben we tevens te maken met administratieve lasten. De inschatting is dat deze voorgesteld aanpak de gemeente méér geld kost dan het oplevert. De administratieve lasten moeten worden doorberekend aan de huurders. Zij zijn hier dus meer geld aan kwijt dan als zij zelf zonnepanelen mogen plaatsen of dat de corporaties dit voor hen doen.

Wat doen we al?

Prestatieafspraken

Op 9 december 2019 zijn de prestatieafspraken ‘Ongedeelde Gemeente gedeelde toekomst’ ondertekend voor de periode 2020-2024. In deze afspraken is opgenomen dat alle corporaties zonnepanelen aanbieden of hiervoor plannen ontwikkelen. Bij het bepalen van de passende route naar een CO₂-neutrale en aardgasvrije corporatieve woningvoorraad zijn de uitgangspunten ‘betaalbaarheid is leidend’ en ‘de basiskwaliteit mag niet wachten’ belangrijk. In het masterplan is afgesproken om de bestaande woningvoorraad naar basiskwaliteit te brengen: minimaal label A (energie-index 1,2). Dat wil zeggen: schilisolatie, energiezuinige ventilatie en soms zonnepanelen. Vanuit de woonlastenbenadering is het logischer eerst te kiezen voor isolatie omdat dit meer voordelen oplevert voor de (stijgende) energierekening. De corporaties tezamen verduurzamen de komende vijf jaar naar verwachting zo’n 9.000 woningen. Aanvullend wordt een deel van de oudere woningvoorraad vervangen door zeer energiezuinige nieuwbouw. Dat effect meewegend schatten we in dat in 2024 50% van de woningvoorraad voldoet aan de basiskwaliteit.

Huren met Zon

Dit initiatief is interessant voor bewoners die graag zonnepanelen willen maar een woning huren van een corporatie. De corporatie Nijestee werkt samen met de lokale energiecorporatie Grunneger Power waarbij huurders zonnepanelen op hun dak kunnen krijgen. Na aanmelding gaat GP samen met Nijestee checken of het dak geschikt is voor zonnepanelen. Dit hangt af van de staat en de ligging van het dak. Is er sprake van een appartementencomplex dan wordt onderzocht of er draagvlak bestaat onder de medebewoners.

Na het installeren van de zonnepanelen gaat de huur iets omhoog maar de energielasten gaan naar beneden. Nijstee garandeert dat de financiële situatie nooit achteruit gaat. Dit project loopt vanaf 2016 en er zijn inmiddels 1.000 panelen gelegd. We gaan bekijken of we het succesvolle project 'Huren met zon' kunnen uitrollen naar de andere corporaties en nemen dit op in de nieuwe prestatieafspraken.

Zon op alle daken

Recent is Zon op alle daken gestart. Deze sociale onderneming streeft ernaar zoveel mogelijk lege daken te vullen met zonnepanelen. Dit project heeft als doel om via een universele postcoderoosregeling zonnepanelen toegankelijk te maken voor mensen die geen eigen (geschikt) dak hebben. Zowel voor eigenaren als huurders. Zon op Alle Daken is als coöperatie in staat om een duurzame lening aan te trekken tegen een lage rente. Daarmee kan de investering van zonnepanelen gedaan worden zonder dat individuele deelnemers zelf hoeven in te leggen. Dakeigenaren die nog geen zonnepanelen hebben, kunnen hun dak aanmelden voor het project. Als het dak geschikt is, zorgt Zon op Alle Daken ervoor dat er zonnepanelen op geplaatst worden. De zonnestroom gaat naar de deelnemers van de coöperatie. De dakeigenaar ontvangt een huurvergoeding van de coöperatie. Er worden hierover gesprekken gevoerd met corporaties om deel te nemen aan dit project.

Wij zien veel potentie in het project 'Zon op alle daken'. Deze aanpak sluit naadloos aan bij de invulling van deze motie en kan samen de corporaties ervoor zorgen dat zoveel mogelijk daken worden voorzien van zonnepanelen.

Conclusie

De gemeente wil betaalbare woonlasten voor huurders en daarnaast geschikt dakoppervlak zoveel als mogelijk benutten voor de opwek van zonne-energie. Om de woonlasten betaalbaar te houden zijn prestatieafspraken met de corporaties gemaakt. Daarnaast ondersteunen wij zonneprojecten zoals 'huren met zon' en 'zon op alle daken'.

Wij zien dat door de afspraken die we hebben kunnen maken en ook door andere initiatieven er veel zonnepanelen zijn geplaatst op huurdaken. De inzet van de corporaties is daarbij positief.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.